

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra obchodu a financí

Bakalářská práce

Zhodnocení specifík zdanění fyzických osob v České republice a v Norsku

Daniel Čepek

© 2021 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Daniel Čepek

Hospodářská politika a správa
Podnikání a administrativa

Název práce

Zhodnocení specifík zdanění fyzických osob v České republice a v Norsku

Název anglicky

The Evaluation of Specific Taxation of Personal Income Tax in the Czech Republic and Norway

Cíle práce

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy vyhodnotit specifika daně z příjmů fyzických osob v České republice a v Norsku.

Metodika

Teoretická východiska bakalářské práce budou vytvořena na základě kompilace poznatků získaných z aktuálních právních předpisů, odborné literatury a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na zdanění příjmů fyzických osob ve srovnávaných zemích.

Na základě provedené analýzy a konkrétních modelových výpočtů budou vyhodnocena specifika zdanění u vybraných skupin fyzických osob v České republice a v Norsku. Následně budou navržena možná opatření související s touto problematikou.

Doporučený rozsah práce

30 – 40 stran

Klíčová slova

daň, příjem, sazba daně, fyzická osoba, základ daně, Česká republika, Norsko

Doporučené zdroje informací

JURČÍK, Radek, 2015. Daňové systémy v České republice a v mezinárodním srovnání se zaměřením na aktuální trendy. Ostrava: Key Publishing. ISBN 978-80-7418-176-4.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. Daňová teorie a politika. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.

Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999. Lovdata [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-03-26-14>

MARKOVÁ, Hana, 2020. Daňové zákony 2020: úplná znění platná k 1. 1. : včetně daňového balíčku. 31. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1333-0

SVÁTKOVÁ, Slavomíra, 2019. Česká daňová soustava 2019: cvičebnice. Vydání osmé. V Praze: 1. VOX. ISBN 978-80-87480-73-1.

VYŠKOVSKÁ, Magdaléna, 2018. Cizinci a daně: zdaňování všech druhů příjmů fyzických osob – cizích státních příslušníků v ČR. 5. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-029-8.

Předběžný termín obhajoby

2020/21 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Gabriela Kukulová, MBA, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra obchodu a financí

Elektronicky schváleno dne 13. 10. 2020

prof. Ing. Luboš Smutka, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 19. 10. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 03. 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci "Zhodnocení specifík zdanění fyzických osob v České republice a v Norsku" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autor uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 15.3.2021

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval Ing. Gabriele Kukulové, Ph.D., MBA za odborné rady, připomínky, doporučení a hlavně odborné a trpělivé vedení k této bakalářské práci. Dále bych chtěl poděkovat mé rodině, bez které by tato práce nevznikla.

Daň z příjmů FO – zhodnocení specifík zdanění fyzických osob v České republice a v Norsku

Abstrakt

Tato bakalářská práce se zabývá specifiky zdanění fyzických osob v České republice a v Norsku podle platné legislativy pro rok 2020. Teoretická část bakalářské práce se věnuje teoretickým poznatkům, které popisují daň z příjmů fyzických osob v obou zemích a charakterizují základní daňová východiska. Analytická část je zaměřena na aplikaci získaných poznatků v podobě výpočtu daňového zatížení zaměstnance v České republice a v Norsku, a to na příkladu výpočtu čisté mzdy z minimální, průměrné a nadprůměrné hodnoty hrubé mzdy. Následně je kalkulováno daňové procentuální zatížení v České republice a v Norsku. V závěrečné části je provedena komparace daňového zatížení zaměstnance v České republice a v Norsku pomocí vzorce na daňové procentuální zatížení.

Klíčová slova: daň, příjem, sazba daně, fyzická osoba, základ daně, Česká republika

Personal income tax – evaluation of specific taxation of personal income tax in the Czech Republic and Norway

Abstract

This bachelor thesis investigates the specifics of taxation of individuals in the Czech Republic and Norway according to current legislation for 2020. The theoretical part of the bachelor's thesis focused theoretical knowledge that describes personal income tax in both countries and characterizes the basic tax bases. The analytical part deals with the application of the theoretical part in the form of calculating the tax burden of employees in the Czech Republic and Norway on the example of calculating the net wage from the minimum, average and above average gross wage. Subsequently, the tax percentage burden in the Czech Republic and Norway is calculated. In the final part, a comparison of the employee's tax burden in the Czech Republic and Norway is made using the formula for the tax percentage burden.

Keywords: tax, income, natural person, tax base, The Czech Republic, tax rate

Obsah

1 Úvod.....	12
2 Cíl práce a metodika	14
2.1 Cíl práce	14
2.2 Metodika	14
3 Teoretická východiska	17
3.1 Daň.....	17
3.2 Daň z příjmů v České republice	17
3.2.1 Daň z příjmů fyzických osob	17
3.2.2 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob	17
3.2.3 Předmět daně z příjmů fyzických osob	18
3.2.4 Základ daně z příjmů	18
3.2.5 Sazba daně	18
3.2.6 Solidární zvýšení daně	18
3.2.7 Příjmy ze závislé činnosti § 6	19
3.2.8 Příjmy ze samostatné činnosti § 7.....	19
3.2.9 Příjmy z kapitálového majetku § 8	21
3.2.10 Příjmy z nájmu § 9.....	21
3.2.11 Ostatní příjmy § 10	22
3.2.12 Nezdánitelná část základu daně	23
3.2.13 Sleva na dani	24
3.3 Daň v Norsku	25
3.3.1 Daňová povinnost v Norsku	25
3.3.2 Daňoví rezidenti.....	26
3.3.3 Daňoví nerezidenti	26
3.3.4 Ztráta daňové rezidence	26
3.3.5 Daň z příjmů	26
3.3.6 Daň podle příjmových částek	27
3.3.7 Příspěvky na národní pojištění.....	28
3.3.8 Příklad na daň z příjmů v Norsku za rok 2020	29
3.3.9 Daň z příjmů fyzických osob v Norsku	29
3.3.10 Předmět daně.....	29
3.3.11 Příjem ze zaměstnání	30
3.3.12 Samostatně výdělečná činnost	30
3.3.13 Stálá provozovna.....	30
3.3.14 Zdanění investičních a kapitálových výnosů	31
3.3.15 Tantiémy	32
3.3.16 Kapitálové zisky a ztráty.....	32

3.3.17	Odčitatelné položky	32
3.3.18	Daň z majetku	34
4	Analytická část.....	35
4.1	Minimální, průměrná a nadprůměrná mzda v České republice pro zaměstnance	35
4.1.1	Slevy na dani	35
4.1.2	Minimální mzda v České republice	36
4.1.3	Průměrná mzda v České republice.....	39
4.1.4	Nadprůměrná mzda v České republice	41
4.2	Daňové zatížení v České republice	43
4.3	Minimální, průměrná, nadprůměrná mzda v Norsku	45
4.3.1	Minimální mzda v Norsku	45
4.3.2	Průměrná mzda v Norsku.....	46
4.3.3	Nadprůměrná mzda v Norsku	47
4.4	Daňové zatížení v Norsku	48
5	Výsledky a zhodnocení.....	49
5.1	Výsledky a zhodnocení v České republice.....	49
5.1.1	Minimální mzda	49
5.1.2	Průměrná mzda	49
5.1.3	Nadprůměrná mzda	49
5.2	Výsledky a zhodnocení v Norsku.....	50
5.2.1	Minimální mzda	50
5.2.2	Průměrná mzda	50
5.2.3	Nadprůměrná mzda	50
5.3	Porovnání Norsko a Česká republika	50
6	Závěr.....	52
7	Seznam zdrojů	54
7.1	Seznam literárních zdrojů.....	54
7.2	Seznam internetových zdrojů	55

Seznam tabulek

Tabulka 1: modelový příklad na výpočet čisté mzdy v České republice.....	15
Tabulka 2: modelový příklad na zdanění mzdy v Norsku	16
Tabulka 3: vzorec na výpočet daňového zatížení v %.....	16
Tabulka 4: výpočet základu daně ze závislé činnosti	19
Tabulka 5: výpočet základu daně ze samostatné činnosti.....	20
Tabulka 6: náklady určené procentem z příjmů.....	20
Tabulka 7: výpočet ze základu daně z příjmů z kapitálového majetku	21
Tabulka 8: výpočet základu daně z příjmu z nájmu	22
Tabulka 9: vypočítání základu daně z ostatních příjmů	23
Tabulka 10: daň podle příjmových částek	27
Tabulka 11: dividendy	31
Tabulka 12: daň z majetku pro obec	34
Tabulka 13: daň z majetku státu	34
Tabulka 14: slevy na dani – rok 2020.....	36
Tabulka 15: výpočet mzdy v České republice	37
Tabulka 16: výpočet mzdy v České republice	37
Tabulka 17: výpočet mzdy v České republice	38
Tabulka 18: výpočet mzdy v České republice	38
Tabulka 19: výpočet mzdy v České republice	39
Tabulka 20: výpočet mzdy v České republice	40
Tabulka 21: výpočet mzdy v České republice	40
Tabulka 22: výpočet mzdy v České republice	41
Tabulka 23: výpočet mzdy v České republice	42
Tabulka 24: výpočet mzdy v České republice	42
Tabulka 25: výpočet mzdy v České republice	43
Tabulka 26: výpočet mzdy v České republice	43
Tabulka 27: daňové zatížení v ČR 2020	44
Tabulka 28: daňové zatížení v ČR 2021	44
Tabulka 29: výpočet mzdy v Norsku	46
Tabulka 30: výpočet mzdy v Norsku	47
Tabulka 31: výpočet mzdy v Norsku	48
Tabulka 32: daňové zatížení v Norsku 2020	48

1 Úvod

Daň z příjmů fyzických osob i s ostatními daněmi tvoří část státního rozpočtu v České republice a v Norsku. Každá změna z daní z příjmů je citlivá pro každou fyzickou osobu, protože se dotýká skoro každého obyvatele České republiky a Norska. Do zdanění totiž nezapadá jen osoba výdělečně činná nebo zaměstnanec, ale i další osoby, které dosáhli konkrétní výše příjmů.

Daň z příjmů je součástí české i norské daňové soustavy a patří mezi příjmové daně. Oba dva systémy daně z příjmů vycházejí ze stejného základu-dosažených příjmů, ale každý z nich má svá specifika. V České republice se zdaňuje každému poplatníkovi stejnou sazbou daně, ale v Norsku se například platí daň podle takzv. příjmových částek, které jsou rozděleny do čtyř kategorií, podle výše příjmu fyzické osoby. Osoba s ročním příjmem nad 999 551 NOK (2 456 347 Kč po zaokrouhlení) spadá do kategorie zátěžové daně, která činí 16,2 %. Pokud roční příjmy poplatníka klesnou pod 999 551 NOK, poplatník se octne v třetí kategorii s výší daně 13,2 %. Ve třetí kategorii je zajímavá výjimka pro obyvatele v oblasti Finnmark a Nord – Troms, kde výše daně klesne na 11,2 %, zřejmě je to způsobeno obtížnějšími životními podmínkami nebo snahou přivést obyvatelé do těchto málo obydlených oblastí. Druhá kategorie zátěžové daně náleží poplatníkům s příjmy v rozmezí 254 501 NOK – 639 750 NOK (630 629 Kč – 1 588 365 Kč), sazba této kategorie činí 4,2 %. Příjmy v nejnižší první kategorii jsou v rozmezí 180 801 NOK – 254 500 NOK (448 891 Kč – 631 870 Kč), a příslušná zátěžová daň je 1,9 %.

V teoretické části jsou stručně charakterizovány daně z příjmů fyzických osob v obou státech.

Analytická část navazuje na poznatky z teoretické části při výpočtech modelových příkladů zaměstnance v České republice a v Norsku při minimální, průměrné a nadprůměrné výši hrubé mzdy. Dále je uveden výpočet procentuálního daňového zatížení zaměstnanců v obou státech. V České republice jsou pro zajímavost, v návaznosti na aktuální daňovou legislativu – zrušení superhrubé mzdy v roce 2021, zobrazeny dva příklady, jeden pro daňové zatížení v době zadání této bakalářské práce v roce 2020, a druhý, pro aktuální daňový stav v roce 2021. Příklady pro výpočet daňového zatížení vycházejí v obou zemích ze stejných hodnot hrubé mzdy. Modelové příklady pro výpočet daně v Norsku jsou uvedeny v norských korunách a jsou přepočítány kurzem ČNB devizy střed ze dne 11.12.2020 2,46 Kč za 1 NOK.

V závěrečné části je provedena komparace daňového zatížení zaměstnance v České republice a v Norsku pomocí vzorce na daňové procentuální zatížení.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Cílem bakalářské práce je na základě analýzy vyhodnotit specifika daně z příjmů fyzických osob v České republice a v Norsku.

2.2 Metodika

Teoretická část bakalářské práce je vytvořena na základě shromažďování poznatků získaných z právních předpisů, odborné literatury a dalších relevantních zdrojů se zaměřením na zdanění příjmů fyzických osob v České republice a Norsku.

Tato práce je vymezena na teoretická východiska daň z příjmů fyzických osob České republiky a Norska. Zde jsou charakterizovány jednotlivé druhy daní z příjmu fyzických osob. V úvodní části teoretických východisek je vysvětlen význam slova daň a co tento pojem představuje. Dále jsou popsány právní předpisy a definování poplatníci této daně. V bakalářské práci jsou následně popsány jednotlivé druhy daně z příjmů fyzických osob pro poplatníky v České republice a Norsku.

Analytická část je zaměřena na komparaci zaměstnaneckého zatížení v České republice a v Norsku v podobě zdanění mezd. Na modelových příkladech je uvedena minimální, průměrná a nadprůměrná mzda. V České republice jsou modely vytvořené ve více variantách s ohledem na různé typy slev uplatňované při výpočtu daně z příjmu, jeden z nich je stručně popsán v krocích. To samé i v Norsku.

V České republice je pro zajímavost, z hlediska aktuálního politického dění, uveden i příklad zdanění bez použití institutu superhrubé mzdy, jako základu pro výpočet odvodu daně z příjmu fyzických osob, jehož odstranění z daňové soustavy je aktuálně schvalováno senátem České republiky na základě schválení poslanecké sněmovny České republiky. Tento nový model výpočtu daně z příjmu fyzických osob, by měl platit od počátku roku 2021, a to na období 2 let.

Modelové příklady pro výpočet daně v Norsku jsou uvedeny v norských korunách a jsou přepočítány kurzem ČNB devizy střed ze dne 11.12.2020 2,46 Kč za 1 NOK. První modelový příklad je na výpočet čisté mzdy v České republice.

Tabulka 1: modelový příklad na výpočet čisté mzdy v České republice

hrubá měsíční mzda	Kč
zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	9 % z hrubé mzdy zdravotní pojištění = hrubá mzda * 0,09 Kč
sociální pojištění hrazené zaměstnavatelem	24,8 % z hrubé mzdy sociální pojištění = hrubá mzda * 0,248 Kč
zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	4,5 % z hrubé mzdy zdravotní pojištění = hrubá mzda * 0,045 Kč
sociální pojištění hrazené zaměstnancem	6,5 % z hrubé mzdy sociální pojištění = hrubá mzda * 0,065 Kč
superhrubá mzda (základ daně)	výsledek zaokrouhlen na celá sta Kč nahoru superhrubá mzda = hrubá mzda * 1,338 Kč
záloha na daň z příjmů	15 % ze superhrubé mzdy záloha na daň z příjmů = superhrubá mzda * 0,15 Kč
slevy na dani	dány zákonem o daních z příjmů Kč
daň po slevě	daň po slevě = záloha na daň z příjmů – slevy na dani Kč
celkové odvody státu	celkové odvody státu = daň po slevě + sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem a zaměstnancem Kč
čistá měsíční mzda	čistá měsíční mzda = superhrubá mzda – celkové odvody státu Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Druhý modelový příklad je na výpočet čisté mzdy v Norsku.

Tabulka 2: modelový příklad na zdanění mzdy v Norsku

roční hrubá mzda	NOK
daň z příjmů obci	% sazba je přímo závislá na výši příjmů NOK
daň z příjmů pro okresní samosprávu	% sazba je přímo závislá na výši příjmů NOK
společná daň	% sazba je přímo závislá na výši příjmů NOK
daň podle příjmových částek	% sazba je přímo závislá na výši příjmů NOK
národní pojištění	8,2 % z roční hrubé mzdy NOK
celkové odvody státu	celková daň = daň z příjmů obci + daň z příjmů pro okresní samosprávu + společná daň + daň podle příjmových částek + národní pojištění NOK
čistá roční mzda	čistá roční mzda = roční hrubá mzda – celková daň NOK

Zdroj: vlastní zpracování

K modelovým příkladům jsou vypočítány daňové zatížení, jak v České republice, tak v Norsku. Tyto příklady obsahují stejné hrubé mzdy z důvodů výpočtu daňového zatížení v procentech.

Tabulka 3: vzorec na výpočet daňového zatížení v %

$\text{daňové zatížení v \%} = (\text{hrubá měsíční mzda} - \text{čistá měsíční mzda}) / (\text{hrubá měsíční mzda} / 100)$

Zdroj: vlastní zpracování

Ve výsledcích a diskuzích je provedena komparace výsledků analytické části v podobě výpočtu čistých mezd u srovnávaných zaměstnanců v České republice a Norsku, kteří pobírají minimální, průměrnou a nadprůměrnou mzdu v obou státech. Po výpočtech je ukázaná i částka daní, kterou poplatníci ročně uhradí ve svých daňových domicilech.

3 Teoretická východiska

3.1 Daň

Daň je základním příjmem státního rozpočtu. Stát jí využívá pro financování svého „chodu“ a k plnění základních funkcí. Každý stát uplatňuje svůj daňový systém, který vychází z historického vývoje státu (Svátková, 2019).

3.2 Daň z příjmů v České republice

Daň z příjmů upravuje Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a upravuje daň z příjmů fyzických osob a daň z příjmů právnických osob (Zákon č. 586/1992 Sb.).

3.2.1 Daň z příjmů fyzických osob

Upravuje ji výše uvedený zákon, Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon od své platnosti byl přibližně 180krát novelizován, poslední změna byla provedena zákonem č. 364/2019 Sb. proto je důležité, při jeho aplikaci pracovat s nejaktuálnější novelou (Vančurová, 2019).

3.2.2 Poplatníci daně z příjmů fyzických osob

Poplatník této daně je osoba (fyzická osoba), která hradí daň vyjádřenou v penězích státu a je daňovým rezidentem nebo nerezidentem. Daňový rezidentem je osoba, která má na území České republiky bydliště nebo se zde obvykle zdržuje a tato osoba platí daň z příjmů plynoucích ze zdrojů na území České republiky, ale také z příjmů ze zdrojů v zahraničí (Marková, 2020).

Daňový nerezident je osoba, která má omezenou daňovou povinnost a platí pouze příjmy z tuzemských zdrojů.

- poplatníci jsou daňovými rezidenty České republiky, pokud tu mají bydliště-bydlištěm se rozumí místo, kde má poplatník stálý byt nebo se zde obvykle zdržuje a pobývají v České republice alespoň 183 dnů souvisle v příslušném kalendářním roce nebo v několika obdobích kalendářního roku a mají daňovou povinnost pouze z příjmů ze zdrojů na území České republiky,
- poplatníci, kteří se na území České republiky zdržují za účelem studia nebo léčení, jsou daňový nerezidenti a mají daňovou povinnost (Marková, 2020).

3.2.3 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmětem daně z příjmů fyzických osob je pět základních oblastí jejich zdrojů příjmů.

- příjmy ze závislé činnosti (§ 6),
- příjmy ze samostatné činnosti (§ 7),
- příjmy z kapitálového majetku (§ 8),
- příjmy z nájmu (§ 9),
- ostatní příjmy (§ 10) (Marková, 2020).

3.2.4 Základ daně z příjmů

Základem daně je částka, o kterou příjmy plynoucí poplatníkovi ve zdaňovacím období přesahují výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení. U poplatníka, který ve zdaňovacím období má dva nebo více druhů příjmů uvedených v § 6 a § 10, je základem daně součet dílčích základů daně zjištěných podle jednotlivých druhů příjmu. Příjem může mít podobu peněžní i nepeněžní a může být dosažen i směnou (Marková, 2020)

3.2.5 Sazba daně

Sazba daně z příjmů fyzických osob činí 15 % ze základu daně, který je snížen o nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky od základu daně. Tento základ se zaokrouhluje na celé sto koruny dolů (Pelech, Pelc, 2020).

3.2.6 Solidární zvýšení daně

Při výpočtu podle platné sazby daně se daň zvyšuje o solidární zvýšení daně. Solidární zvýšení daně činí 7 % z kladného rozdílu mezi:

- a) součtem příjmů zahrnovaných do dílčího základu daně,
- b) 48násobkem průměrné mzdy stanovené podle zákona upravujícího pojistné na sociální zabezpečení (Marková, 2020), (Dušek, 2020).

Vykáže-li poplatník u příjmů ze samostatné činnosti daňovou ztrátu, lze jí odečíst pro účely solidárního zvýšení daně od součtu příjmů zahrnovaného do dílčího základu daně podle § 6 (Marková, 2020), (Dušek, 2020).

3.2.7 Příjmy ze závislé činnosti § 6

Poplatník s příjmy ze závislé činnosti je označen jako zaměstnanec a plátce příjmu jako zaměstnavatel.

- a) plnění v podobě příjmů ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru, v nichž poplatník při výkonu práce pro plátce příjmu je povinen dbát příkazů plátce,
- b) příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s.r.o. a komanditisty komanditní společnosti,
- c) odměny člena orgánu právnické osoby, likvidátora,
- d) příjmy plynoucí v souvislosti se současným, budoucím nebo dřívějším výkonem činnosti, ze které plynou příjmy podle písmen a) až c) bez ohledu na to, zda plynou od plátce, u kterého poplatník vykonává činnost ze které plyne příjem dle § 6, nebo od plátce, u kterého poplatník tuto činnost nevykonává (Marková, 2020).

Tabulka 4: výpočet základu daně ze závislé činnosti

příjmy ze závislé činnosti	Kč
+ sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	Kč
= superhrubá mzda (základ daně ze závislé činnosti)	Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Marková, 2020

3.2.8 Příjmy ze samostatné činnosti § 7

Mezi příjmy ze samostatné činnosti patří:

- a) příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- b) příjem ze živnostenského podnikání,
- c) příjem z jiného podnikání, který není uvedený v předchozích dvou případech a je potřeba podnikatelské oprávnění,

- d) podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku,
- e) příjem z užití nebo poskytnutí práv z průmyslového vlastnictví, autorských práv,
- f) příjem z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku,
- g) příjem z výkonu nezávislého povolání (Marková, 2020)

Tabulka 5: výpočet základu daně ze samostatné činnosti

příjmy ze samostatné činnosti	Kč
- výdaje vynaložené na dosažení příjmů, dle § 7	Kč
= základ daně ze samostatné činnosti	Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Marková, 2020

Poplatníci v České republice si můžou vybrat, jakým způsobem budou uplatňovat výdaje:

- a) v prokazatelné výši,
- b) paušální výdaje, výdaje v procentech vztažené k jednotlivým druhům příjmů podle § 7 (Marková, 2020).

Tabulka 6: náklady určené procentem z příjmů

příjmy ze zemědělské výroby. + řemeslné živnosti	80 % - nejvýše uplatnit výdaje do částky 1 600 000 Kč.
příjmy ze živnostenského podnikání neřemeslné živnosti	60 % - nejvýše uplatnit výdaje do částky 1 200 000 Kč.
příjmy z nájmu majetku	30 % - nejvýše uplatnit výdaje do částky 600 000 Kč.
z jiných příjmů samostatné činnosti	40 % - nejvýše uplatnit výdaje do částky 800 000 Kč.

Zdroj: vlastní zpracování dle Marková, 2020

3.2.9 Příjmy z kapitálového majetku § 8

Mezi příjmy z kapitálového majetku patří:

- a) podíly na zisku obchodní korporace nebo podílového fondu,
- b) podíly na zisku tichého společníka z účasti na podnikání,
- c) úroky, výhry a jiné výnosy z vkladů na vkladních knížkách,
- d) výnos z jednorázového vkladu,
- e) dávky penzijního pojištění se státním příspěvkem,
- f) plnění ze soukromého životního pojištění nebo jiný příjem z pojištění osob,
- g) úroky a jiné výnosy z poskytnutých úvěrů nebo zápůjček, úroky z prodlení, poplatky z prodlení,
- h) úrokové a jiné výnosy z držby směnek,
- i) plnění ze zisku svěřenského fondu nebo rodinné fundace (Marková, 2020).

Tabulka 7: výpočet ze základu daně z příjmů z kapitálového majetku

příjmy z kapitálového majetku	Kč
=základ daně z kapitálového majetku	Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Marková, 2020

3.2.10 Příjmy z nájmu § 9

Mezi příjmy z nájmu patří:

- a) příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů,
- b) příjmy z nájmu movitých věcí, kromě příležitostného nájmu podle § 10 (Marková, 2020).

Základem daně jsou příjmy snížené o výdaje vynaložené na jejich dosažení, zajištění a udržení dle § 5. Pro zjištění základu daně se použijí ustanovení § 23 až 33. Jestliže poplatník neuplatní výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, může je uplatnit ve výši 30 % z příjmů, nejvýše však do částky 600 000 Kč (Marková, 2020).

Tabulka 8: výpočet základu daně z příjmu z nájmu

příjmy z nájmu	Kč
- výdaje na dosažení, zajištění a udržení příjmů	Kč
= základ daně	Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Marková, 2020

3.2.11 Ostatní příjmy § 10

Mezi ostatní příjmy patří:

- a) příjmy z příležitostných činností a příležitostných nájmu movitých věcí,
- b) příjmy z úplatného převodu, tj. nemovité věci, cenné papíry a jiné věci,
- c) příjmy z převodu účasti na s.r.o., komanditní společnosti nebo z převodu družstevního podílu,
- d) příjmy ze zděděných práv z průmyslového a jiného duševního vlastnictví včetně práv autorských,
- e) přijatý důchod, výživné,
- f) podíly, tj. člen obchodní korporace, majitel podílového listu,
- g) vypořádací podíl při zániku účasti člena obchodní korporaci,
- h) výhry z hazardních her, výhry ze soutěží,
- i) příjmy společníka v.o.s. nebo komplementáře, komanditní společnosti v souvislosti s ukončením účasti na veřejné obchodní společnosti,
- j) příjmy z převodu jmění na společníka,
- k) příjem z jednorázové náhrady práv s povahou opakovaného plnění na základě ujednání mezi poškozením a pojistitelem,
- l) příjem z výměnku,
- m) bezúplatný příjem,
- n) příjem obmyšleného ze svěřeneckého fondu,
- o) příjem z rozpuštění rezervního fondu (Marková, 2020).

Tabulka 9: vypočítání základu daně z ostatních příjmů

ostatní příjmy	Kč
- výdaje na dosažení příjmů	Kč
= základ daně z ostatních příjmů	Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle Marková, 2020

3.2.12 Nezdánitelná část základu daně

Nezdánitelné části základu daně z příjmů fyzické osoby podle § 15 ovlivňují výpočet daňové povinnosti. Tuto částku odečítá od základu daně poplatník v daňovém přiznání nebo zaměstnavatel, v rámci provedení ročního zúčtování daně z příjmů ze závislé činnosti. Podle § 15 má poplatník možnost uplatnit nezdánitelné části základu daně, který obsahuje tyto položky:

- a) poskytnutá bezúplatná plnění,
- b) úroky z hypotečních úvěrů a ze stavebního spoření,
- c) penzijní připojištění,
- d) doplňkové penzijní spoření,
- e) soukromé životní pojištění,
- f) zaplacené členské příspěvky odborům,
- g) zvláštní titul související se vzděláním (Marková, 2020).

Od základu daně lze odečíst nezdánitelná část základu daně, pokud úhrnná hodnota bezúplatných plnění ve zdaňovacím období přesáhne 2 % ze základu daně anebo činí alespoň 1000 Kč. V úhrnu lze odečíst nejvýše 15 %. Dále základu daně ve zdaňovacím období lze odečíst příspěvek v celkovém úhrnu nejvýše 24000 Kč zaplacený poplatníkem na jeho:

- a) penzijním pojištění se státním příspěvkem podle smlouvy o penzijním připojištění se státním příspěvkem uzavřené mezi poplatníkem a penzijní společností,
- b) penzijní pojištění podle smlouvy o penzijním pojištění uzavřené mezi poplatníkem a institucí penzijního pojištění,

- c) doplňkové penzijní spoření podle smlouvy o doplňkové penzijním spoření uzavřené mezi poplatníkem a penzijní společností (Marková, 2020).

Také od základu daně ve zdaňovacím období lze odečíst úhrady za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání podle zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, nejvýše však do 10 000 Kč. Od základu daně lze odečíst zaplacené členské příspěvky zaplacené ve zdaňovacím období členem odborové organizace. Tuto částku lze odečíst do výše 1,5 %, zdanitelných příjmů podle § 6, s výjimkou příjmů zdaněných srážkou podle zvláštní sazby daně, maximálně však do výše 3 000 Kč za zdaňovací období (Marková, 2020).

Podle výše uvedených nezdanitelných položek sníží daňový základ za předpokladu, že poplatník je daňovým rezidentem členského státu Evropské unie nebo státu tvořícího Evropský hospodářský prostor a pokud úhrn jeho příjmů ze zdrojů na území České republiky podle § 22 činí nejméně 90 % všech jeho příjmů, které jsou předmětem daně, nebo jsou od daně osvobozeny podle § 4, 6 nebo 10 (Kubátová, 2018).

3.2.13 Sleva na dani

Poplatníkům daně z příjmů fyzických osob se vypočtená daň za zdaňovací období snižuje o:

- a) základní slevu ve výši 24 840 Kč na poplatníka,
- b) slevu na manžela ve výši 24 840 Kč na manžela žijící s poplatníkem ve společně hospodařící domácnosti, pokud nemá vlastní příjem přesahující za zdaňovací období 68 000 Kč, v případě, že je manžel držitelem průkazu ZTP/P, částka se zvyšuje dvojnásobně,
- c) základní slevu na invaliditu ve výši 2 520 Kč, je-li poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně,
- d) slevu na invaliditu ve výši 5 040 Kč, jestliže je poplatníkovi přiznán invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně,
- e) slevu na držitele průkazu ZTP/P ve výši 16 140 Kč, je-li poplatníkovi přiznán nárok na průkaz ZTP/P,
- f) slevu za umístění dítěte,

- g) slevu na evidenci tržeb,
- h) slevu na studenta ve výši 4 020 Kč u poplatníka po dobu, po kterou se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem, a to až do dovršení věku 26 let nebo po dobu prezenční formy studia v doktorském studijním programu do 28 let (Marková, 2020).

3.3 Daň v Norsku

Veřejný sektor v Norsku poskytuje mnoho služeb široké veřejnosti. Daň, kterou lidé platí, se používá k financování veřejných služeb, jako jsou například zdravotnické služby, vzdělávání, doprava, včetně fungování státních institucí. Také se daně používají k podpoře větší rovnosti mezi jednotlivci (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

Daně představují většinu příjmů, které vláda, obce a krajské rady obdrží. Rozlišují se mezi přímé a nepřímé daně (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

Do přímých daní patří daň z příjmů a daň z majetku. Daň z příjmů je daň, kterou obyvatelé platí ze svých výdělků z pracovních poměrů, obchodní činností (podnikatelských), úroků z bankovních vkladů a tak dále (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

Ostatní daně jsou daně nepřímé, včetně daně z přidané hodnoty neboli zkráceně DPH. Daň z přidané hodnoty je daň, kterou obyvatelé platí, když nakupují zboží a služby. To znamená, že takzvaná zaplacená přidaná hodnota vstupuje do daňového systému srovnávané zemi (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.1 Daňová povinnost v Norsku

Daňový rezident podléhá dani ze všech svých příjmů a majetku v Norsku i v zahraničí. Daňový nerezident má pouze omezenou daňovou povinnost za určité typy příjmů a bohatství spojené s Norskem (Skatteetaten).

Každá osoba s bydlištěm v Norsku má povinnost zaplatit daň (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.2 Daňoví rezidenti

Rezidenti za účelem placení daní jsou osoby, kteří pobývají v Norsku dobu 183 dní a více v jakékoli dvanáctiměsíční periodě nebo 270 dnů, během jakékoliv 36 měsíční periody a jsou povinni v Norsku zdanit veškeré příjmy. Daňový rezidenti platí také tzv. daň z bohatství, pokud mají trvalé bydliště v Norsku k 1. lednu příslušného rozpočtového roku (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.3 Daňoví nerezidenti

Daňový nerezidenti jsou předmětem daně z příjmů jen, když vykonávají podnikatelskou činnost na území Norska a zisk z podnikání je důsledkem této činnosti. Nerezidenti jsou zdaňováni různými daňovými sazbami (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.4 Ztráta daňové rezidence

Pokud má poplatník trvalé bydliště jiné, než je Norsko, a také bude přítomen v Norsku dobu kratší než 61 dnů v daňovém roce, považuje se za vyjmutého. Platí to pro poplatníka, manžela/manželku a vyživované děti (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.5 Daň z příjmů

Daňový rezident v Norsku musí platit daň z příjmů za vydělané peníze během kalendářního roku. Rezident odpovídá za daň ze svého platu a ostatních příjmů, včetně úroků, příjmů z pronájmu majetku a výnosů z akcií (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

Sazba daně z příjmu je 22 %. Daň se počítá z obecného příjmu, což je celkový příjem po odpočtech odpočtů, na které má rezident nárok. Výše daně, kterou musíte zaplatit, závisí na příjmu dané osoby. Lidé s nízkým příjmem platí úměrně nižší daň než lidé s vysokým příjmem (Skatteetaten).

3.3.6 Daň podle příjmových částek

Daň podle příjmových částek se počítá z osobního příjmu a je navíc k dani z příjmu, která se platí ve výši 22 procent. Osobní příjem je plat a jiné podobné příjmy, které nahrazují plat, jako je nemocenská dávka, invalidní dávka a důchod. Daň podle příjmových částek se počítá z hrubého příjmu. To znamená, že odpočty, na které má člověk nárok, nebudou odečteny před výpočtem složené daně (Skatteetaten).

Daň podle příjmových částek se vypočítá na základě čtyř následných kategorií (Skatteetaten).

První kategorie: Pokud příjem občana nepřesáhne 180 800 NOK ročně, činí sazba této daně 0 % (Skatteetaten).

Daň podle příjmových částek, rok 2020:

Tabulka 10: daň podle příjmových částek

	příjem 0 – 180 800 NOK	zátěžová daň
kategorie 1	příjem 180 801 NOK – 254 500 NOK	1,9 %
kategorie 2	příjem 254 501 NOK – 639 750 NOK	4,2 %
kategorie 3	příjem 639 751 NOK – 999 550 NOK	13,2 % *obyvatelé oblastí Finnmark a Nord – Troms 11,2 %
kategorie 4	příjem nad 999 551 NOK	16,2 %

Zdroj: vlastní zpracování dle (Skatteetaten)

O kategoriích:

Daň podle příjmových částek využívá rostoucí daňové sazby rozdělené do 4 kategorií. První kategorie se týká příjmu v pásmu nejnižších příjmů, zatímco ostatní kategorie se týkají příjmů nad touto hranicí. Sazby a úrovně příjmů jsou stejné bez ohledu na to, zda jste hodnoceni v daňové třídě 1 nebo zda jste hodnoceni společně s manželem v daňové třídě 2 (Skatteetaten).

Nová daň podle příjmových částek souvisí se snížením daně z obecných příjmů s účinností od roku 2016. Obecný příjem zahrnuje všechny druhy zdanitelného příjmu s odečtením všech uznatelných nákladů (Skatteetaten).

Zvláštní snížení sazby daně, které dříve obdrželi obyvatelé oblastí Finnmark a Nord – Troms (severní oblasti Norska), pokračovalo stanovením sazby daně pro kategorii 3 na 11,2 % pro obyvatele těchto regionu (Skatteetaten).

3.3.7 Příspěvky na národní pojištění

V Norsku je systém veřejného sociálního pojištění známý jako „folketrygden“ nebo „národní systém pojištění“. Tento program mimo jiné zahrnuje výhody plynoucí NAV (pracovní úřad v Norsku) a zdravotnických služeb. Aby mohli občané dostávat dávky podle zákona o národním pojištění, musí být členem norského národního systému pojištění. Člen národního systému pojištění v Norsku musí platit příspěvky na národní pojištění. Pokud není někdo členem národního systému pojištění, může být udělena výjimka z povinnosti platit příspěvky na národní pojištění (Skatteetaten).

Příspěvky na národní pojištění se počítají z osobního příjmu – hrubého příjmu před odečtením odpočtů (Skatteetaten).

1. Příjem ze mzdy, nemocenské atd. (osoby ve věku od 17 let do 69 let) - 8,2%
2. Příjem ze mzdy, podnikání a důchody (osoby mladší 17 let a starší 69 let) – 5,1%
3. Primární obchodní příjem v rámci rybolovu / lovu nebo péče o děti * - 8,2 %
4. Ostatní podnikatelské příjmy – 11,4 %
5. Příjem z důchodů atd. – 5,1 %
6. Dolní hranice v osobním příjmu / základ pro výpočet příspěvku na národní pojištění – 54 650 NOK
7. Příspěvky nesmí nikdy přesáhnout 25% podílu osobního příjmu / základu – 54 650 NOK

*Samostatně výdělečně činné osoby v rámci rybolovu, lovu nebo péče o děti ve vlastním domě (dětí do 12 let nebo se zvláštními potřebami péče) platí 8,2 % příspěvků na národní pojištění ze svého obchodního příjmu (Skatteetaten).

Nižší sazba příspěvku na vnitrostátní pojištění pro rybolov, lov a péči o děti ve vlastním domě souvisí se skutečností, že tato odvětví platí daň z produktu, což je částečně určeno k pokrytí rozdílu mezi 8,2 % a 11,4 % vnitrostátními příspěvky na pojištění (Skatteetaten).

3.3.8 Příklad na daň z příjmů v Norsku za rok 2020

Názorný příklad na daň z příjmů v Norsku za rok 2020:

Plat činí 450 000

Osobní příjem: 450 000

Základ daně: $450\,000 - 104\,450 - 51\,300 = 294\,250$

Základní sazba: $22\% \text{ z } 294\,250 = 64\,735$

Stupeň zdanění 1: $1,9\% \text{ z příjmů fyzických osob } (254\,500 - 180\,000) = 1\,415,50$

Stupeň zdanění 2: $4,2\% \text{ z příjmů fyzických osob } (450\,000 - 254\,500) = 8\,211$

Národní pojištění: $8,2\% = 36\,900$

3.3.9 Daň z příjmů fyzických osob v Norsku

Daň z příjmů v Norsku upravuje zákon LOV – 1999 – 03 – 26 – 14, Lov om skat tav formue og inntekt, ve znění pozdějších předpisů, kde poplatníci této daně jsou fyzické osoby. Daňový zákon nahrazuje předchozí daňové zákony z roku 1911 (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

Daňový zákon upravuje daňovou povinnost fyzických a právnických osob (tj. fyzických osob a právnických osob) v Norsku (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

Zákon zahrnuje daň z majetku státu a obce, daň z příjmu státu, daň z příjmu státu za pozemek, daň z přírodních zdrojů a daň z tonáže státu (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.10 Předmět daně

Předmětem daně z příjmů fyzických osob v Norsku jsou všechny typy příjmů, ať už hotovost nebo naturálie. Daň z příjmů v Norsku je placena z hrubého příjmu fyzických osob.

To jsou příjmy ze zaměstnání, důchodů nebo samostatně výdělečných činností (Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), 1999).

3.3.11 Příjem ze zaměstnání

Za zdanitelný příjem se považuje jakýkoli zdanitelný příjem získaný prací, kapitálem nebo obchodem, jakož i důchod, poradenství a anuita (Deloitte, 2016).

3.3.12 Samostatně výdělečná činnost

Osoby, které plánují se zapojit do podnikání v Norsku (fyzické osoby), jsou povinny se zaregistrovat do rejstříku obchodních podniků, pokud prodávají zboží nebo mají více než 5 zaměstnanců. U ostatních živnostníků je registrace v obchodním rejstříku dobrovolná (Skatteetaten).

Osoby, které nejsou povinny se registrovat v rejstříku obchodních podniků, mohou své podnikání zaregistrovat v centrálním koordinačním rejstříku pro právnické osoby. Při registraci do centrálního koordinačního registru pro právnické osoby bude podniku přiděleno číslo organizace, které lze použít v souvislosti s fakturací a otevřením norského bankovního účtu. OSVČ, které jsou povinny se registrovat v registru DPH nebo jako zaměstnavatelé, musí být rovněž registrovány v centrálním koordinačním registru pro právnické osoby (Skatteetaten).

Pokud jsou tržby podléhající dani z přidané hodnoty a vyšší než 50 000 NOK, pak je registrace v registru DPH povinná (Skatteetaten).

3.3.13 Stálá provozovna

V Norsku podléháte dani, pokud podnikáte prostřednictvím stáله provozovny. Dani z příjmu v Norsku podléhají pouze příjmy související se stálou provozovnou (Nordisketax, 2020).

Pojem stálá provozovna je definován v severské daňové smlouvě (Nordisketax, 2020).

Stálá provozovna zahrnuje zejména:

1. sídlo vedení společnosti
2. pobočka
3. kancelář
4. továrna
5. workshop
6. důl, ropné nebo plynové vrty, lom nebo jakékoli jiné místo těžby přírodních zdrojů (Nordisketax, 2020).

Staveniště, projekt stavby, instalace, montáže, činnosti sestávající z plánování, dohledu, konzultací nebo jiných pomocných prací spojených s takovým projektem představují stálou provozovnu, pouze pokud projekt trvá déle než 12 měsíců a je prováděn na stejném místě (Nordisketax, 2020).

Pokud osoba jedná v jiné severské zemi jménem podniku a má oprávnění uzavírat smlouvy, má se za to, že podnik má stálou provozovnu (Nordisketax, 2020).

3.3.14 Zdanění investičních a kapitálových výnosů

U rezidentů jsou všechny celosvětové příjmy z investic a kapitálových zisků považovány za běžný příjem s daňovou sazbou 22 % pro rok 2019. To platí pro úroky, dividendy a kapitálové zisky z prodeje akcií. Ztráty mohou být odečteny z běžného příjmu, pokud jsou kapitálové zisky zdanitelné (Skatteetaten).

Příklad:

Tabulka 11: dividendy

dividenda	50 000 NOK
odpočet * 30 000 * 0,8 %	240 NOK
zdanitelná dividenda před úpravou daně	49 760 NOK
vynásobeno korekčním faktorem 2019 (1,44)	71 654 NOK
daň z dividendy 71 654 NOK, 22 %	15 764 NOK
náklady na pořízení	30 000 NOK

Zdroj: vlastní zpracování dle (Skatteetaten)

3.3.15 Tantiémy

Tantiémy jsou zdaňovány rezidentním i nerezidentním členům správní rady a jsou zdaňovány jako zaměstnanecký příjem (Skatteetaten).

3.3.16 Kapitálové zisky a ztráty

Kapitálové zisky, které jsou nabyty na základě nakládání s obchodním jměním a jsou předmětem daně z příjmů se sazbou 28 %. Kapitálové zisky nabyté z nakládání s opcemi jsou zdanitelné jako běžný příjem ve výši 28 % a kapitálové ztráty vzniklé z nakládání s opcemi jsou odpočitatelné vůči běžnému příjmu (Skatteetaten).

Zisk odvozený z prodeje osobního sídla/bytu není předmětem daně, jestliže v ní majitel rezidence žil a pobýval nejméně 12 měsíců během 24 měsíců před prodejem. V opačném případě je zisk získaný z prodeje soukromého sídla/bytu předmětem běžné daně z příjmů (Skatteetaten).

Nerezidenti nejsou zdaněni z kapitálových zisků z akcií v norských společnostech (Skatteetaten).

3.3.17 Odčitatelné položky

Osobní odpočet

Jednotlivci mají nárok na osobní odpočet pro účely obecních daní. Výše příspěvku činí 51 300 NOK. Od roku 2018 se manželům, kteří jsou společně hodnoceni z hlediska jejich celkového příjmu a základního kapitálu neposkytuje žádná zvláštní srážka (Skatteetaten).

Minimální odpočet

Daňový poplatník může požadovat standardní odpočet, který se nazývá minimální odpočet, který je určen k pokrytí výdajů obvykle souvisejících se zaměstnáním. Daňový poplatník se však může rozhodnout uplatnit odpočet skutečných výdajů, pokud jsou vyšší (Skatteetaten).

Odpočet je 45 % ze základu, maximální částka je 104 450 NOK a minimální částka činí 4 000 NOK. Minimální odpočet pokrývá všechny výdaje spojené se zaměstnáním s výjimkou dodatečných výdajů vzniklých z důvodů bydlení mimo domov, plateb úroků,

cestovních výdajů nezbytných pro práci a odborových příspěvků. Nezahrnuje však příspěvky na důchod, výživné atd. (Skatteetaten).

Úrokové výdaje

Obecně platí, že úrokové náklady jsou odečitatelné bez ohledu na to, zda má dluh nějakou souvislost s příjmem či nikoli. Úrokové náklady jsou odečitatelné bez ohledu na to, na co byla půjčka sjednána a bez ohledu na to, zda je půjčka zajištěna hypotékou nebo ne (Skatteetaten).

Charitativní příspěvky

U příspěvků určeným neziskovým organizacím lze uplatnit odpočty. Celkový odpočet za rok nesmí překročit 50 000 NOK (Skatteetaten).

Příspěvky do důchodových systémů

Union příspěvky jsou odpočitatelné (omezeno na 3 850 NOK) (Skatteetaten).

Za určitých podmínek mohou být příspěvky zaměstnavatelů i zaměstnanců do různých důchodových systémů odpočitatelné (Skatteetaten).

Obchodní versus neobchodní výdaje

Výdaje spojené se zdanitelným příjmem budou obvykle odečitatelné. Minimální odpočet však bude zahrnovat výdaje obvykle spojené se zaměstnáním (Skatteetaten).

Ztráty

Ztráta nebo schodek vzniklý při podnikání je obvykle odečitatelný od ostatních příjmů v roce, ve kterém k nim došlo (Skatteetaten).

Ztráta kapitálu je odpočitatelná, pokud by zisk za podobných podmínek byl zdanitelný jako všeobecný příjem. Zpravidla lze ztrátu nebo schodek převést na příjem z pozdějšího roku po neomezenou dobu. Ztráta musí být odečtena od prvního roku, kdy vznikne zisk. Musí být převedena pouze v případě bankrotu daňového poplatníka a to v rozsahu v němž byly věřitelům zaplacené dluhy po bankrotu (Skatteetaten).

Při ukončení podnikání může být ztráta vzniklá v roce ukončení nebo v předchozím roce, která nebyla započtena, převedena zpět na dva roky, případně na jeden rok (Skatteetaten).

3.3.18 Daň z majetku

V Norsku se platí daň z „bohatství“ k 31. prosinci v každém kalendářním roce. Tato daň zahrnuje například daň z bankovních vkladů, cenných papírů, aut a nemovitostí obyvательства a odvádí se do státních i obecních rozpočtů (Nordisketax, 2020).

Daň z majetku se vypočítá na základě takzvaného čistého „bohatství“. Čisté „bohatství“ je bohatství, které má rezident po odečtení odpočitatelných položek. Výše daně z majetku závisí na velikosti majetku. Slevy při ocenění se vztahují na aktiva vlastněná přímo zdanitelnými osobami (Nordisketax, 2020).

Daň z majetku pro obec, rok 2020:

Tabulka 12: daň z majetku pro obec

daňová třída	bohatství	hodnocení
daňová třída 0	0 – 1 500 000 NOK	0 %
daňová třída 1	1 500 001 a více NOK	0,7 %

Zdroj: vlastní zpracování dle (Nordisketax, 2020)

Aktivační limity jsou pro jednotlivé daňové poplatníky. U manželů, kteří jsou společně posuzováni z hlediska společného jmění, jsou aktivační prahy dvojnásobkem částek uvedených v tabulce (Nordisketax, 2020).

Daň z majetku státu, rok 2020:

Tabulka 13: daň z majetku státu

daňová třída	bohatství	hodnocení
daňová třída 0 a 1	0 – 1 500 000 NOK	0,0 %
	1 500 001 NOK a více	0,15 %

Zdroj: vlastní zpracování dle (Nordisketax, 2020)

4 Analytická část

V této kapitole je názorně ukázán výpočet čisté mzdy zaměstnance v České republice a v Norsku, které jsou jednotlivě popsány níže spolu s daňovým zatížením vyjádřených v procentech. Do výpočtu je zahrnuta minimální, průměrná a nadprůměrná mzda daňových poplatníků.

4.1 Minimální, průměrná a nadprůměrná mzda v České republice pro zaměstnance

Čistá mzda zaměstnance v České republice vychází z jeho tzv. superhrubé mzdy. Superhrubá mzda je součet hrubé mzdy a odvodu sociálního a zdravotního pojištění hrazeného zaměstnavatelem z této hrubé mzdy. To činí v české republice 24,8 % sociální pojištění a 9 % zdravotní pojištění. Po zaokrouhlení směrem nahoru takto vypočítaných odvodů a přičtení k hrubé mzdě vznikne institut tzv. superhrubé mzdy, která je v české republice základem pro výpočet odvodu daně z příjmu zaměstnanců. Takto spočítaná superhrubá mzda se zaokrouhluje na celé stokoruny nahoru. Vynásobením superhrubé mzdy sazbou daně z příjmu fyzických osob 0,15 (15 %) vznikne základní měsíční odvod zálohy na daň z příjmu zaměstnance v české republice. Z takto vypočítané zálohy na daň lze uplatnit značné množství slev, které umožňuje daňový systém české republiky, a to některých z nich měsíčně, jiných až při ročním zúčtování zálohově uhrazené daně zaměstnancem. Mezi nejzákladnější slevy patří sleva na poplatníka, která činí 2070 Kč měsíčně a sleva dětí, která se různí podle počtu dětí, na první dítě to je 1 267 Kč, na druhé dítě 1 617 Kč, na třetí a další dítě 2 017,-Kč. Tyto slevy popisují podrobně v dalších částech mé práce. Dalším odvodem zaměstnance je jeho sociální a zdravotní pojištění. Sociální pojištění činí 6,5 % z hrubé mzdy, zdravotní pojištění 4,5 % z hrubé mzdy. Po stržení všech takto vypočítaných odvodů – tj. zálohy na daň, zdravotního a sociálního pojištění zaměstnance vznikne čistá mzda určená k úhradě zaměstnanci.

4.1.1 Slevy na dani

Slevy na dani uplatňuje zaměstnanec v pracovním poměru, a to na základě tiskopisu „Prohlášení poplatníka daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků“, který slouží zaměstnavateli jako podklad k uplatnění slev daného zaměstnance, a který se podepisuje na každý kalendářní rok, popřípadě se v něm zachycují změny, které

nastanou v průběhu kalendářního roku. U osob samostatně výdělečně činných se slevy uplatňují ročně, a to při podání daňového přiznání k dani z příjmu fyzických osob za uplynulý kalendářní rok (Marková, 2020).

Tabulka 14: slevy na dani – rok 2020

sleva na poplatníka	2 070 Kč (24 840 Kč, ročně)
sleva na vyživovaného manžela/ku	24 840 Kč, ročně
sleva na vyživovaného manžela/ku ZTP/P	4 140 Kč (49 680 Kč, ročně)
sleva pro invalidní důchod I. A II. stupně	210 Kč (2 520 Kč, ročně)
sleva pro invalidní důchod III. Stupně	420 Kč (5 040 Kč, ročně)
sleva pro držitele průkazu ZTP/P	1 345 Kč (16 140 Kč, ročně)
sleva pro studenta	335 Kč (4 020 Kč, ročně)
daňové zvýhodnění na první dítě	1 267 Kč (15 204 Kč, ročně)
daňové zvýhodnění na druhé dítě	1 617 Kč (19 404 Kč, ročně)
daňové zvýhodnění na třetí a další dítě	2 017 Kč (24 204 Kč, ročně)
daňové zvýhodnění na dítě s průkazem ZTP/P	2 534 Kč (30 408 Kč, ročně)
daňové zvýhodnění na druhé dítě ZTP/P	3 234 Kč (38 808 Kč, ročně)
daňové zvýhodnění na třetí a další dítě ZTP/P	4 034 Kč (48 408 Kč, ročně)
sleva za umístění dítěte - školkovné	maximálně 14 600 Kč, ročně
sleva za EET	5 000 Kč jednorázově za rok

Zdroj: vlastní vypracování dle (Marková, 2020)

4.1.2 Minimální mzda v České republice

Minimální hrubá mzda v České republice pro zaměstnance pro rok 2020 činí - 14 600 Kč (Český statistický úřad).

4.1.2.1 Výpočet minimální čisté mzdy z hrubé minimální mzdy v České republice

Ukázka výpočtu z minimální hrubé mzdy v České republice.

Ukázka výpočtu čisté mzdy se základní slevou.

Tabulka 15: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	14 600 Kč
superhrubá mzda	19 535 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	19 600 Kč
daň před slevami	-2 940 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-870 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-1 606 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-4 935 Kč
odvody státu celkem	-7 411 Kč
čistá mzda (Superhrubá mzda – odvody státu celkem)	12 124 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy se slevou na 1 dítě, bez invalidy.

Tabulka 16: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	14 600 Kč
superhrubá mzda	19 535 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	19 600 Kč
daň před slevami	-2 940 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-870 Kč
daňové zvýhodnění na dítě	1 267 Kč
daňový bonus celkem	397 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-1 606 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-4 935 Kč
odvody státu celkem	-6 144 Kč
čistá mzda	13 391 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy se soustavně studujícím do 26 let.

Tabulka 17: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	14 600 Kč
superhrubá mzda	19 535 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	19 600 Kč
daň před slevami	-2 940 Kč
slevy na dani	2 405 Kč
daň	-535 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-1 606 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-4 935 Kč
odvody státu celkem	-7 076 Kč
čistá mzda	12 459 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy z minimální hrubé mzdy se základní slevou, ale s dopadem plánovaného zrušení superhrubé mzdy a zvýšení slevy na poplatníka od roku 2021.

Tabulka 18: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	14 600 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	14 600 Kč
daň před slevami	-2 190 Kč
slevy na dani	2 844 Kč
daň	0 Kč
daňový bonus celkem	0 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-1 606 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-4 935 Kč
odvody státu celkem	-6 541 Kč
čistá mzda	12 994 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

4.1.3 Průměrná mzda v České republice

Průměrná hrubá mzda v České republice za rok 2020 2. čtvrtletí činí 34 271 Kč. To je o 0,5 % (160 Kč) více než v daném období v roce 2019 (Český statistický úřad).

4.1.3.1 Výpočet čisté mzdy z průměrné hrubé mzdy v České republice

Ukázka výpočtu čisté mzdy se základní slevou.

Tabulka 19: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	34 271 Kč
superhrubá mzda	45 855 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	45 900 Kč
daň před slevami	-6 885 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-4 815 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-3 771 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-11 584 Kč
odvody státu celkem	-20 170 Kč
čistá mzda	25 685 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy se slevou na 1 dítě, bez invalidy.

Tabulka 20: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	34 271 Kč
superhrubá mzda	45 855 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	45 900 Kč
daň před slevami	-6 885 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-4 815 Kč
daňové zvýhodnění na děti	1 267 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-3 771 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-11 584 Kč
odvody státu celkem	-18 903 Kč
čistá mzda	26 952 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy se soustavně studujícím do 26 let.

Tabulka 21: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	34 271 Kč
superhrubá mzda	45 855 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	45 900 Kč
daň před slevami	-6 885 Kč
slevy na dani	2 405 Kč
daň	-4 480 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-3 771 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-11 584 Kč
odvody státu celkem	-19 835 Kč
čistá mzda	26 020 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy z minimální hrubé mzdy se základní slevou, ale s dopadem plánovaného zrušení superhrubé mzdy a zvýšení slevy na poplatníka od roku 2021.

Tabulka 22: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	34 271 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	34 300 Kč
daň před slevami	-5 145 Kč
slevy na dani	2 844 Kč
daň	-2 301 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-3 771 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-11 584 Kč
odvody státu celkem	-17 656 Kč
čistá mzda	28 199 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

4.1.4 Nadprůměrná mzda v České republice

Jako nadprůměrnou hrubou mzdu bych označil jakoukoliv, která převyšuje částku 34 271 Kč. S ohledem na vyvíjející se ekonomickou a finanční situaci v České republice jsem zvolil nadprůměrnou hrubou mzdu ve výši 55 000 Kč.

4.1.4.1 Výpočet čisté mzdy z nadprůměrné hrubé mzdy v České republice

Ukázka výpočtu čisté mzdy se základní slevou.

Tabulka 23: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	55 000 Kč
superhrubá mzda	73 590 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	73 600 Kč
daň před slevami	-11 040 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-8 970 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-6 050 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-18 590 Kč
odvody státu celkem	-33 610 Kč
čistá mzda	39 980 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy se slevou na 1 dítě, bez invalidy.

Tabulka 24: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	55 000 Kč
superhrubá mzda	73 590 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	73 600 Kč
daň před slevami	-11 040 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-8 970 Kč
daňové zvýhodnění na děti	1 267 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-6 050 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-18 590 Kč
odvody státu celkem	-32 343 Kč
čistá mzda	41 247 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy se soustavně studujícím do 26 let.

Tabulka 25: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	55 000 Kč
superhrubá mzda	73 590 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	73 600 Kč
daň před slevami	-11 040 Kč
slevy na dani	2 405 Kč
daň	-8 635 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-6 050 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-18 590 Kč
odvody státu celkem	-33 275 Kč
čistá mzda	40 315 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

Ukázka výpočtu čisté mzdy z minimální hrubé mzdy se základní slevou, ale s dopadem plánovaného zrušení superhrubé mzdy a zvýšení slevy na poplatníka od roku 2021.

Tabulka 26: výpočet mzdy v České republice

hrubá mzda	55 000 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	55 000 Kč
daň před slevami	-8 250 Kč
slevy na dani	2 844 Kč
daň	-5 406 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-6 050 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-18 590 Kč
odvody státu celkem	-30 046 Kč
čistá mzda	43 544 Kč

Zdroj: vlastní vypracování

4.2 Daňové zatížení v České republice

Daňové zatížení v České republice za rok 2020.

Tabulka 27: daňové zatížení v ČR 2020

hrubá mzda	55 000 Kč
superhrubá mzda	66 900 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	66 900 Kč
daň před slevami	-10 035 Kč
slevy na dani	2 070 Kč
daň	-7 965 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-5 500 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-16 900 Kč
odvody státu celkem	-30 365 Kč
čistá mzda	36 535 Kč
daňové zatížení v %	33,57 %

Zdroj: vlastní vypracování

Daňové zatížení v České republice pro rok 2021.

Tabulka 28: daňové zatížení v ČR 2021

hrubá mzda	50 000 Kč
základ pro výpočet zálohy na daň	50 000 Kč
daň před slevami	-7 500 Kč
slevy na dani	2 320 Kč
daň	-5 180 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnancem	-5 500 Kč
sociální a zdravotní pojištění hrazené zaměstnavatelem	-16 900 Kč
celkové odvody státu	-27 580 Kč
čistá mzda	39 320 Kč
daňové zatížení v %	21,36 %

Zdroj: vlastní vypracování

4.3 Minimální, průměrná, nadprůměrná mzda v Norsku

Názorný postup výpočtu roční čisté minimální mzdy v Norsku za předpokladu, že poplatníkem daně je poplatník svobodný, bez dluhů a bez vedlejších příjmů. Vycházím z údajů pro pracovní pozici uklízeč/ka, kdy roční minimální plat činí 363 122 NOK (900 927 Kč). První z odváděných daní je daň z příjmu obci, která pro tuto výši příjmu činí 6,34 % t.j. 23 018 NOK (57 109 Kč). Další odváděnou daní je daň z příjmů pro okresní samosprávu ve výši 1,4 % z 363 122 NOK = 5 081 NOK (12 606 Kč). Dalším daňovým zatížením poplatníka je společná daň, která činí 4,8 % tedy 17 523 NOK (43 476 Kč). Dalším odvodem je tzv. daň podle příjmových částek ve výši 1,6 % z celkové roční mzdy = 5 962 NOK (14 792 Kč). Posledním odvodem z příjmu je již příspěvek na národní pojištění, který je jediný stálý a nemění se v podobě procent a činí 8,2 %. Výše příspěvku na národní pojištění bude tedy 29 776 NOK (73 876 Kč). Teď po sečtení všech daní a odvodu na národní pojištění vychází odvod 81 360 NOK (201 859 Kč), který odečtu od hrubého ročního příjmu 363 122 NOK. Čistá roční mzda z hrubé roční mzdy v Norsku se snížila na 281 762 NOK (699 068 Kč).

4.3.1 Minimální mzda v Norsku

Ačkoliv minimální mzda v Norsku neexistuje, byla v některých průmyslových odvětvích a službách zavedena, aby se udržela konkurenceschopnost vůči zahraničním pracovním silám, které by mohly snižovat nároky na výši odměny za práci více než je v Norsku obvyklé. Od prvního června roku 2019 činí například minimální mzda uklízečky/uklízeče 187,66 NOK (465,6 Kč) na hodinu (Arbeidstilsynet).

Na příkladu níže vycházím z této minimální mzdy uklízečky/uklízeče 187,66 NOK na hodinu. Ve Skandinávii činí fond pracovní doby zaměstnanců 37,5 hodin týdně. Při výše uvedené hodinové sazbě 187,66 NOK a zprůměrovaném měsíčním pracovním turnusu 4,3 je 30 260,175 NOK (75 077,28 Kč) minimální měsíční mzda uklízečky/uklízeče v Norsku. Roční mzda pak představuje částku 363 122,1 NOK (900 927,34 Kč) (Arbeidstilsynet).

4.3.1.1 Výpočet daně s minimální mzdou uklízečky/uklízeče v Norsku

Svobodný, bez dluhů, bez vedlejších příjmů.

Tabulka 29: výpočet mzdy v Norsku

Roční plat	363 122 NOK	900 927 Kč
Daň		
Daň z příjmu obci	6,34 % 23 018 NOK	57 109 Kč
Daň z příjmů pro okresní samosprávu	1,4 % 5 081 NOK	12 606 Kč
Společná daň	4,8 % 17 523 NOK	43 476 Kč
Daň podle příjmových částek	1,6 % 5 962 NOK	14 792 Kč
Národní pojištění	8,2 % 29 776 NOK	73 876 Kč
Daň	81 360 NOK	201 859 Kč
Čistá roční mzda	281 762 NOK	699 068 Kč

Zdroj: vlastní vypracování dle (Skattekalculator)

4.3.2 Průměrná mzda v Norsku

V Norsku je průměrná mzda na měsíc 47 300 NOK (567 600 NOK za rok). V přepočtu 117 354 Kč za měsíc a za rok 1 408 248 Kč. V Norsku jsou příklady staženy ke zdaňovacímu období za jeden rok, neboť měsíční zálohování daní se neuskutečňuje (Lønn SSB).

4.3.2.1 Výpočet daňového zatížení z průměrné mzdy v Norsku

Svobodný, bez dluhů, bez vedlejších příjmů.

Tabulka 30: výpočet mzdy v Norsku

roční plat	567 600 NOK	1 408 248 Kč
daň		
daň z příjmů obci	45 715 NOK	113 422 Kč
daň z příjmů pro okresní samosprávu	10 090 NOK	25 034 Kč
společná daň	34 801 NOK	86 343 Kč
daň podle příjmových částek	14 551 NOK	36 102 Kč
národní pojištění	46 543 NOK	115 476 Kč
daň	151 700 NOK	376 377 Kč
čistá roční mzda	415 900 NOK	1 031 871 Kč

Zdroj: vlastní vypracování dle (Skattekalculator)

4.3.3 Nadprůměrná mzda v Norsku

V Norsku jsem zvolil roční nadprůměrnou mzdu 650 000 NOK v přepočtu 1 612 688 Kč. Na měsíc mzda vychází 54 167 NOK, tedy 134 392 Kč.

4.3.3.1 Výpočet daňového zatížení z nadprůměrné mzdy v Norsku

Svobodný, bez dluhů, bez vedlejších příjmů.

Tabulka 31: výpočet mzdy v Norsku

roční plat	650 000 NOK	1 612 688 Kč
daň		
daň z příjmů obci	54 862 NOK	136 116 Kč
daň z příjmů pro okresní samosprávu	12 109 NOK	30 043 Kč
společná daň	41 764 NOK	103 619 Kč
daň podle příjmových částek	18 934 NOK	46 976 Kč
národní pojištění	53 300 NOK	132 240 Kč
daň	180 969 NOK	448 994 Kč
čistá roční mzda	469 031 NOK	1 163 694 Kč

Zdroj: vlastní vypracování dle (Skattekalkulator)

4.4 Daňové zatížení v Norsku

Daňové zatížení v Norsku za rok 2020.

Tabulka 32: daňové zatížení v Norsku 2020

měsíční plat	20 325 NOK	50 000 Kč
daň		
daň z příjmů obci	815 NOK	2 005 Kč
daň z příjmů pro okresní samosprávu	180 NOK	443 Kč
společná daň	621 NOK	1 528 Kč
daň podle příjmových částek	100 NOK	246 Kč
národní pojištění	1 667 NOK	4 101 Kč
daň	3 383 NOK	8 323 Kč
čistá měsíční mzda	16 942 NOK	41 677 Kč
daňové zatížení v %	16,65 %	16,65 %

Zdroj: vlastní zpracování

5 Výsledky a zhodnocení

5.1 Výsledky a zhodnocení v České republice

5.1.1 Minimální mzda

V České republice dle výpočtů v analytické části vychází minimální čistá mzda 12 124 Kč měsíčně (pro bezdětného, svobodného poplatníka, bez uplatnění invalidity) z hrubé mzdy 14 600 Kč. Čistý roční příjem tohoto poplatníka činí 145 488 Kč.

Celkové odvody státu u tohoto případu činí 7 411 Kč, roční pak představují částku 88 932 Kč. Poplatník s minimální roční čistou mzdou 145 488 Kč, zaplatí státu 88 932 Kč.

5.1.2 Průměrná mzda

Průměrná hrubá mzda v České republice za rok 2020 činí 34 271 Kč. Čistá měsíční mzda poplatníka (bezdětného, svobodného, bez uplatnění invalidity) je 25 685 Kč. Čistý roční příjem tohoto poplatníka je 308 220 Kč.

Celkové odvody státu dosáhli měsíční částky 20 170 Kč, roční odvody představují částku 242 040 Kč. Poplatník s průměrnou roční čistou mzdou 308 220 Kč zaplatí státu 242 040 Kč.

5.1.3 Nadprůměrná mzda

Nadprůměrná hrubá mzda v České republice, která byla zvolena v nižším finančním intervalu ve výši 55 000 Kč z důvodů přítomné /budoucí finanční (covidové) krize, která se podle mého názoru dotýká a dotkne napříč odvětvími převážné většiny poplatníků daní z příjmu v české republice. Čistá měsíční nadprůměrná mzda poplatníka (bezdětného, svobodného, bez uplatnění invalidity) je 39 980 Kč. Čistý roční příjem představuje částku 479 760 Kč za rok.

Měsíční odvody státu jsou 33 610 Kč, roční pak činí 403 320 Kč. Poplatník se zvolenou nadprůměrnou čistou mzdou 479 760 Kč odvede státu za rok 403 320 Kč.

5.2 Výsledky a zhodnocení v Norsku

5.2.1 Minimální mzda

V Norsku byla použita minimální měsíční mzdu po přepočtu 75 077,28 Kč, což je již vysvětleno v předešlé analytické části bakalářské práce. V přepočtu na rok $75\,077,28 * 12 = 900\,927$ Kč. Po odečtení daní vychází, že poplatník v Norsku obdrží finanční ohodnocení 699 068 Kč ročně.

Na daních a odvodech státu za rok zaplatí tento poplatník 201 859 Kč.

5.2.2 Průměrná mzda

Průměrná měsíční mzda v Norsku je v roce 2020 po přepočtu 117 354 Kč, tj. 1 408 248 Kč za rok. Poplatník s průměrnou mzdou v Norsku po odečtu daní a odvodů disponuje částkou 1 031 871 Kč.

Celkové odvody státu tohoto poplatníka činí 376 377 Kč.

5.2.3 Nadprůměrná mzda

Jako nadprůměrnou měsíční mzdu v Norsku je zvolena po přepočtu 134 392 Kč. V přepočtu za rok činí částka $134\,392 * 12 = 1\,612\,688$ Kč. Poplatník s nadprůměrnou mzdou po odečtení daní a odvodů hospodaří s částkou 1 163 694 Kč.

Celkové odvody státu tohoto poplatníka představují částku 448 994 Kč.

5.3 Porovnání Norsko a Česká republika

V předešlé analytické části byla vypočtena daň z minimální, průměrné a nadprůměrné mzdy v České republice a v Norsku. Srovnání výše mezd je vzhledem k rozdílným cenovým relacím základních životních potřeb pro život v těchto zemích neadekvátní, neboť mzdy v České republice podle srovnání ve třech kritériích jsou v současnosti až 3x nižší než v Norsku, ale taktéž úroveň spotřebitelských cen a finanční náročnost základních životních potřeb je naprosto rozdílná. Co se týká daňového zatížení jednotlivých poplatníků je také naprosto rozdílné, proto je zde vyobrazeno v podkapitole daňové zatížení, jak v Norsku, tak v České republice, kde je počítáno ze stejné výše hrubé mzdy. V České republice za rok 2020 při hrubé měsíční mzdě 50 000 Kč činí daňové zatížení 33,57 %. Vzhledem ke zrušení

superhrubé mzdy v roce 2021 fyzická osoba odvede státu pouze 21,36 % z hrubé mzdy. Výše daňového zatížení V Norsku při stejné hrubé měsíční mzdě 50 000 Kč je 16,65 %. Poplatník v České republice za rok 2020, zaplatil na daních o 16,92 % více než poplatník v Norsku. V roce 2021 se tento rozdíl mezi poplatníky snížil na 4,71 % ve prospěch norského poplatníka při uvažované 50 000 Kč měsíční hrubé mzdě. Vyšší náročnost daňové soustavy v roce 2020 v České republice je představována odvodem daně z tzv. superhrubé mzdy, která je konstruována naprosto uměle, dále vychází z měsíčního zálohování daňové soustavy, což v Norsku takto neprobíhá. Naopak v roce 2021 se daňové zatížení obou zemí přibližuje. V Norsku taktéž můžeme sledovat větší strukturovatelnost daně z příjmu obyvatelstva.

6 Závěr

Tato bakalářská práce se zabývala komparací daňového zatížení zaměstnanců v České republice a v Norsku. Cílem této práce bylo na základě teoretických poznatků analyzovat daňové zatížení v České republice a v Norsku a ze získaných údajů je porovnat a vyhodnotit.

V teoretické části bylo za úkol popsát daň a následně i daň z příjmů fyzických osob, což je v názvu viditelně naznačeno. Podle právních předpisů, odborných publikací bylo nutné analyzovat a vysvětlit všechny důležité pojmy zdanění příjmu fyzické osoby v České republice a v Norsku. V jednotlivých kapitolách je uvedeno, kdo je poplatník daně, předmět daně, daňový rezident a sazby daně. V další kapitole jsou popsány jednotlivé příklady.

V analytické části bylo vybráno patnáct příkladů na zdanění mzdy v České republice a v Norsku v roce 2020. S ohledem na změny v dani z příjmů fyzických osob od 1. 1. 2021 je v této části uveden i aktuální příklad výpočtu daně v České republice pouze z hrubé mzdy. Uvedenou změnou se obě srovnávané daňové soustavy přibližují, dochází ke snížení daňového zatížení v České republice, ale zároveň i k výpadku příjmové stránky rozpočtu České republiky.

Na modelových příkladech je ukázán postup výpočtu čisté mzdy, celkové odvody a procentuální daňové zatížení v České republice a v Norsku. Na příkladech výpočtu daně v Norsku je použit přepočten norských korun na českou korunu pomocí zvoleného denního kurzu ČNB.

Ve výsledcích je provedeno srovnání příjmů zaměstnance v České republice a v Norsku. Mzda je rozdělena na minimální, průměrnou a nadprůměrnou mzdu. V Norsku není stanovena výše minimální mzdy, ale je dána minimální hodinová sazba pro jednotlivé typy činností v jednotlivých odvětvích. Pro výpočet zdanění v nejnižší příjmové kategorii byla zvolena v Norsku profese uklízeče/ky s hodinovou sazbou po přepočtu na české koruny 465,6 Kč na hodinu. Výše takto spočítané hrubé mzdy v Norsku činí po přepočtu 75 077 Kč. Minimální mzda v České republice představuje pro rok 2020 částku 14 600 Kč. Průměrná mzda pro 2.čtvrtletí roku 2020 vyhlášena Českým statistickým úřadem činí 34 271 Kč a v Norsku podle údajů (Lønn SSB) 117 354 Kč. Uvažovaná nadprůměrná mzda nepředstavuje příliš velký odklon od průměrné mzdy, vzhledem k celosvětové ekonomické situaci a s přihlédnutím k současnému vývoji epidemiologické situace ve světě. Proto bylo vycházeno z výše nadprůměrných mezd- 55 000 Kč v České republice a 134 392 Kč

v Norsku. mně. Následná analýza vedla k výsledku, že například u průměrné mzdy 308 220 Kč ročně v České republice představuje odvod státu částku 240 042 Kč. V Norsku zaměstnanec s průměrnou čistou mzdou 1 031 871 Kč odvede státu 376 377 Kč.

Vzhledem k rozdílnosti struktury obou daňových soustav jsou analyzované výsledky – daňové zatížení v České republice v roce 2020 33,57 % z hrubé mzdy a 16,65 % daňového zatížení z hrubé mzdy v Norsku sice srovnatelné, ale každá daňová soustava vychází z jiných principů výpočtu a historických podmínek a vlivů na vývoj daňové soustavy obou států.

Norská daňová soustava je rozdělena do kategorií, ve kterých se uplatňují rozdílné sazby daně, takže k základní sazbě daně se připočítává daň podle příjmových částek - tzv. zátěžová daň. V České republice platí jednotná sazba daně, ale při výpočtu se nevychází ze skutečného objemu hrubé mzdy daného poplatníka, ale ze mzdy navýšené o daňovou soustavou danou částku - 33,8 % z hrubé mzdy zvanou superhrubá mzda.

7 Seznam zdrojů

7.1 Seznam literárních zdrojů

DUŠEK, Jiří, 2020. Daně z příjmů přehledy, daňové a účetní tabulky. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-1048-3.

MARKOVÁ, Hana. Daňové zákony 2020: úplná znění platná k 1. 1. : včetně daňového balíčku. 31. vydání. Praha: Grada, 2020. ISBN 978-80-271-1333-0.

KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. Daňová teorie a politika. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.

PELECH, Petr a Vladimír PELC, 2020. Daně z příjmů s komentářem 2020. 18. aktualizované. ANAG. ISBN 978-80-7554-277-9.

SVÁTKOVÁ, Slavomíra, 2019. Česká daňová soustava 2019: cvičebnice. Vydání osmé. V Praze: 1. VOX. Daně (1. VOX). ISBN 978-80-87480-73-1.

VANČUROVÁ, Alena, Hana ZÍDKOVÁ a Lenka LÁCHOVÁ. Daňový systém ČR: cvičebnice. V Praze: 1. VOX, 2019. Daně (1. VOX). ISBN 978-80-87480-75-5.

Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon o daních z příjmu

7.2 Seznam internetových zdrojů

Arbeidstilsynet [online]. [cit. 2020-12-14]. Dostupné z:

<https://www.arbeidstilsynet.no>

Český statistický úřad [online]. [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/>

Deloitte [online], 2016. [cit. 2020-09-05]. Dostupné z:

<https://www2.deloitte.com/content/dam/Deloitte/cn/Documents/international-business-support/deloitte-cn-ibs-norway-tax-invest-en-2016.pdf>

Lønn SSB [online]. [cit. 2020-12-14]. Dostupné z: <https://www.ssb.no>

Lov om skatt av formue og inntekt (skatteloven), LOV-1999-03-26-

14. Lovdata [online]. [cit. 2020-05-13]. Dostupné z:

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1999-03-26-14>

Nordisketax [online], 2020. [cit. 2020-09-05]. Dostupné z:

<https://www.nordisketax.net/main.asp?url=files/nor/eng/i07.asp>

Skatteetaten, 2020. Skatteetaten [online]. [cit. 2020-09-05]. Dostupné z:

<https://www.skatteetaten.no/>

Skattekalkulator [online]. [cit. 2020-12-14]. Dostupné z:

<https://skattekalkulator.app.skatteetaten.no/>